

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" (א, ב)

ברש"י, 'אדם' למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל. לאחד מבני ירושלים נולד בן בכור, הגיע לחזון אי"ש זצ"ל כדי לשאול ממנו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו לצורך פדיון הבן. המנהג היה שאחר הפדיון רכש אבי הבן מהכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות עוברים לסוחר, ומחזירים לבעליהם. כשהחזון אי"ש מסר את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל יודיע לכהן לפני הפדיון, שבכוונתו לקנות ממנו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתינה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה.

הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה ז"ל, שעלה לירושלים ושימש בה כמוהל מומחה ומרביץ תורה. כשפנה אבי הבן לאחר הפדיון אל הכהן, ובקש לרכוש ממנו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר שלא ידע מראש שיתבקש להשיב את המטבעות, עתה כבר אינם ברשותו.

השתומם אבי הבן, הדבר היה מיד לאחר הפדיון, למי הספיק להעבירם, והלא זה עתה קבלם. הסביר הכהן, בביתו ישנן קופות צדקה שונות, מדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות, אבל תמיד מלוה אותי חשש, שמא הכסף שבידי

אינו נקי וישר, והרי במצות צדקה אמרו חז"ל (בבא בתרא פח:), 'צדק משלך ותן לו' ואין קטגור נעשה סנגור. לכן כאשר מזדמן לידי ממון כשר ללא חשש ופקפוק, אני מחלקו מיד לצדקה. הציע הכהן, שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקופה, הוא יקנה ממנו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן. לאחר תקופה ממושכת כאשר הגיע אבי הבן אל החזון אי"ש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, סיפר לו את המאורע, והסביר מדוע התעכב עד עתה להשיב את המטבעות. כששמע החזון אי"ש את הנהגתו המיוחדת של רבי אברהם מרדכי כהן, התפעל ואמר, זהו יהודי כשר וישר. (הכהן הגדול מאחיו)

וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" (א, א)

הדרשה המפורסמת ביותר, מן הסתם, בפסוק הראשון שלפנינו, היא זו של "בעל הטורים", שה-א' של "ויקרא" זעירה משום שמשעה רצה לכתוב "ויקר" - לשון מקרה, והקב"ה ציווהו לכתוב "ויקרא" - לשון חיבה וחשיבות. הפתרון שמצא משה רבינו - הענו מכל האדם - היה לכתוב א' זעירא.

בעניין זה של מקרה וחשיבות, דרש רבי משה לייב מסאסוב שלקח נוסף טמון בא' זעירא זו, והוא: ללמדנו שאין מקרה בעולם, ואם אדם חושב שמשעהו "קרה" לו בטעות, יתבונן נא בא' הזעירה ויבין שגם הפרטים הזעירים ביותר שמסביבו, כולם הם בגזירת עליון ועל ידם "קורא" לו הקב"ה מאוהל מועד - ברצונו לדבר עימו בדרך זו של רמזים.

אדם המתנהג בענווה, משתדל לקיים בעצמו "מכל מלמדי השכלתו", ואינו רואה פחיתות כבוד בכך שהוא לומד מהקטנים ממנו בגיל או בחשיבות, ולכן אנו צריכים להתבונן בפרשה זו של הקרבנות, שמגיעה סמוך ונראה למדת הענווה, ומהם ניקח בעז"ה לעבוד את ה'. כמו שאמר הכתוב באיוב: "מלפניו (מלמדנו) מבהמות ארץ". (במחשבה תחילה)

"והפשיט את העולה

ונתח אתה לנתחיה"

(א, 1)

העולה מכפרת על הרהורי הגאווה שבלב, וזה רמזו במילת עולה, המורה על כך שהמקריב סבור שיש בו יכולת לעלות על אחרים במעלותיו.

ה"צמח דוד" מבאר פסוק זה בצורה נפלאה: "והפשיט את העולה" - את אותה עולה, את אותה גאווה, יש צורך להפשיט ממנו ולהסיר ממוחו, ורק לאחר שיסיר ממנו את רגשי הגאווה הפסולים, אז יוכל לקיים את המשך הפסוק - "ונתח אותה לנתחיה", אז יוכל להתבונן ולנתח את מעשיו והליכותיו שפגמו באיבריו, אך ראשית יש להוציא את הגאווה מליבו כמו המנתח המסיר את האיבר המקולקל, מחליפו או מתקנו.

בבית קברות יהודי אשר בקראקוב מצויה מצבה מחוץ לגדר עליה רשום: "פה נטמן יוס'ה קמצן קדוש".

"פְּתָאוּם יָבֹא אֶל הַיְכָלוֹ הָאֲדוֹן

אֲשֶׁר אַתֶּם מִבְּקָשִׁים" (מלאכי ג, א)

הרה"צ ר' אֲשֶׁר פְּרִינְד אָמַר: כַּאֲשֶׁר מְשִׁיחַ יָבֹא תְהִיָּה בּוֹשֶׁה גְדוֹלָה, כְּלָם עֲסוּקִים עִם הַקְּנָאָה הַתְּאֵוָה הַכְּבוֹד, עִם הַכֶּסֶף, כְּלָם יִהְיוּ עֲסוּקִים עִם הַדְּבָרִים הַגַּשְׁמִיִּים שְׁלָהֶם, וְכַאֲשֶׁר יָבֹא הָאֲדוֹן בְּפִתְעַ פְּתָאוּם, יִרְאוּ שְׂמֵלָאָה הָאֲרֵץ דְּעָה אֶת ה', וְאָז... כָּל כֶּף יִתְבַּיֵּשׁ, וְיִפְתָּחוּ אֶת הַדְּלֵת, וְיִסְתַּכְּלוּ יְמִינָהּ שְׂמֵאלָהּ, וְיִזְרְקוּ אֶת הַכֶּסֶף הַחוּצָה.

שְׂאֵל מִיִּשְׁהוּ אֶת ר' אֲשֶׁר: אִם יִהְיוּ לָנוּ כְּאֵלוּ בּוֹשׁוֹת כְּשִׂמְשִׁיחַ יָגִיעַ, אוֹלֵי נִבְקֵשׁ שְׂלָא יָגִיעַ. חֶשֶׁב ר' אֲשֶׁר וְאָמַר: הוּא יָכוֹל לְהִגִּיעַ, נִתְבַּיֵּשׁ חֶצִי שְׂעָה, וְאִם כ... נִתְרַגַּל לָזֶה.

(שיחות קדש - ספינקא)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ויקרא אל משה"

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

ה"תוספות יום טוב" זיע"א: "רבנו! תן לי מעט פת להאכיל בו את ילדי בשבת קודש!"

"אתן לך בכבוד ובשמחה. אך אמור לי נא, מכירים אנו זה עשרים שנה. מדוע באת דווקא היום?"

"אמור לכם את האמת בעניין הזה, אף שכל ימיי נשתמרה כסוד בלבי. מדי שבוע ביום חמישי, קיבלתי תחת דלתי השבורה מעטפה ובה חמישה רובל. אין אני יודע מי היה מניחה שם, אך אני יודע שבמעות אלה לוקח הייתי צורכי שבת לבני ולבנותיי. ועתה לא קיבלתי המעות, והיכה הרעב בביתי."

בעוד הם יושבים ומשוחחים, באו עוד ועוד עניים מעניי היער, וכולם סיפור אחד להם על מעטפה תחת הדלת. מעולם לא דיבר איש מהם על זה, כי חושש היה שאם יפרסם את הדבר ברבים, יפסיק אותו אדם החפץ לתת בסתר להניח שם את מתנותיו, שמא בגלוי לא יחפוץ לתת. הרב הבין בחכמתו את סוד העניין וצווח צווחה גדולה ונוראה: "יוס'ה הקדוש! האם סולח אתה לנו? האם יש מחילה לאשר עוללנו לך? אתה פירנסת את עניי עירנו שנים רבות, ואילו אנו זילזלנו בכבודך וביזינו אותך בציבור, הלכנו את פניך, ואת חיינו אנו חבים לך. כלום יש מחילה בעולם לכפוי טובה שכמונו? אח, אח..." כך היה עומד וצווח עד שכמעט פרחו נשמתו. חבורת העניים ישרה אף היא סביבו ומיררו בבכי: "יוס'ה דאג לכל מחסורנו ואנו ובנינו רגמוהו באבנים ובשאר ירקות."

בליל שבת קודש, כאשר נם הרב את שנתו, נגלה לו יוס'ה בחלמו: "רבנו, סולח אני לכם בסליחה גמורה ואין לי שום טרוניא. דע לך, שבבית הקברות לא הייתי לבדי כלל. שמה באו אברהם אבינו, יצחק אבינו, יעקב אבינו, משה רבינו, אהרון הכהן ודוד המלך עם כינור ביד ליווני לפתחו של גן - עדן. מאושר אני כאן בכל אושר, שמעניק הקב"ה לאוהביו. רק צער אחד אנוכי מצטער, מתגעגע אני כל העת למעטפות תחת הדלתות לכבוד שבת קודש..."

"וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על המזבח" (א, ח)

כתב בספר מדבר קדש: כבר תמהו הראשונים, למה אצל בן בקר נאמר 'וערכו בני אהרן הכהנים' - לשון רבים, ואצל הצאן נאמר (פסוק יב) 'וערך הכהן' - לשון יחיד. ותירצו, כי בבן בקר, שהוא מין גדול, צריך כמה כהנים לערוך אותו, אך הצאן הוא מין קטן, ודי בכהן אחד.

אך עדיין יש להבין, מדוע צריך הכתוב לצוות על כך, הרי ברור שאם כהן אחד לא יוכל להקריב לבדו, ממילא יסייעו אחיו הכהנים?

הסביר הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע שמעבודת הכהנים אפשר ללמוד שעל יהודי להיות טוב עין, כי ידוע שהכהנים היו בעלי כח וגבורה (זבחים סד, א), והיה

באותם ימים, לפני למעלה משלוש מאות שנה, שרר בקראקוב רעב ועוני כבד. רוב התושבים לא מצאו מלאכה לפרנס בה את משפחתם, ואלו אשר שלחו ידם בדבר, היו שואבי מים וחוטבי עצים אשר אין הפרוטה מצויה בידם.

כיוון שכך, לבושים היו בבגדיהם הבלויים, ודרים בביתם עלובים, וכאשר תקפן רעב, פעמים נתמזל מזלם והשביעו בפת חרבה נפשם, אך בדרך כלל ניצחוהו בדף גמרא, או פרק בחומש, על דרך הכתוב: "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'" (עמוס ח, יא).

בין כל העניים המרובין הללו חי אדם אחד בעושר גדול ויוס'ה שמו. ביתו היה גדול ומפואר, וחדרים לו מימין ומשמאל, ובשעות הלילה - עששיות חניניות מאירות את חללו, ותנורים משכחים בו את הקור העז אשר בחוץ, למען תומתק על יוס'ה שנתו.

מרום בגדים וכלים נאים, הגיע הדבר לידי כך, שמה שלובשים בני ביתו בתשעה באב קודם חצות, לא לבשה בקראקוב אפילו כלה תחת חופתה...

אולם, אף שאמרו חז"ל "דירה נאה וכלים נאים מרחיבים דעתו של אדם", דעתו של יוס'ה צרה עליו מאוד ולבו גס בבריות. מימיו לא פרס פרוסה לעני ולא שעה לשוועת רעבים עד שהיו אומרים עליו הבריות: "גדולה קמצנותו מגודל עושרו."

איש לא רצה בשיג ושיח עימו, ביום השבת לא בירכוהו ב"שבת שלום" וביו"ט לא איחלו לו "חג שמח". שנאת הבריות הגיעה אליו עד שילדים ניצבו על עצים וגגות ורגמוהו באבנים ובפירות רקובים.

יום אחד חלה יוס'ה במחלה קשה ושכב על ערש דווי. רופאיו קבעו ששעותיו ספורות. באו אצלו אנשי חברה - קדישא ואמרו לו: "יוס'ה, הנה אתה הולך למות! לא ירד כספך עימך לקבר ולא יפיח בעצמותיך היבשות רוח חיים. תן לקופת הקהילה אלף רובל למען עניי העיר, ואנו נעסוק בקבורתך לפי כל הכללים ולפי הלכות כבוד המת. דע לך, אם אי אתה עושה כן, אין אנו מתעסקים בקבורתך, והיה בשרך טרף לעוף השמים!"

"אין אני נותן כי אם חמישים רובל, ותו לא! אם לא תרצו, לא תקברוני. כל חיי הייתי לבדי, וכך גם אקבור את עצמי לבדי". אמרו האנשים לעצמם: "לא רק קמצן הוא זה, אלא גם משוגע. הולך להיפרד מן העולם וחושב שלא ייפרד מכספו". קמו והלכו להם.

אחר שעה קלה נפח את נשמתו ומת. עבר יום אחד - ולא קברוהו. יום שני - ולא קברוהו. יום שלישי - ולא קברוהו. כיוון שהגיע יום רביעי, נכנס אצלו שכן הגר בקרבת מקום, אמר בלבבו: "לא משום כבודו של יוס'ה, אלא משום כבודו של הקב"ה, שלא יהיו בריותיו זרוקים כבשר בשדה טריפה". נטל את גופתו, הניחה על עגלה, ומשהגיע

לפאתי בית הקברות, חפר בור אחרי הגדר, טמן בו את המת ושב לביתו.

ערב שבת נכנס עני מעניי העיר אצל רב העיירה, הלא הוא הגאון הקדוש בעל

לעיי"נ האשה החשובה
מרת מרים 'וכבד נ"ר צבי'
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

שמים. לדוגמה, אם מישהו דיבר סרה בתלמיד חכם, לא היה כובש את כעסו והיה מיד מרים את קולו לנזוף בו ולהשתיקו. הוא פירש את דברי הכתוב 'כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו', שה' שאור' רומז על פנים זעופות וחמוצות, וה'דבש' מורה על מתיקות ועריבות. מי ששאיפתו להיות אדם השלם, חייב לדעת אימתי לאחוז במידה של 'שאור' - להזעיף פנים כשנתקל בעוברי עבירה, ואימתי להראות פנים שוחקות ומתק שפתיים - כשעושים רצונו יתברך שמו. אבל מי שהוא בבחינת 'כל שאור' - שכולו חמיצות והוא מזעיף פנים אף לשומרי תורה ומצוה, או שהוא בבחינת 'כל דבש' - שכולו מתיקות לכולם וגם לעוזבי תורה ח"ו, עליו הכתוב אומר 'לא תקטירו ממנו אשה לה'. בספר עשר אורות מובא, שסיפר הרה"ק רבי יהודה צבי מראזודל זי"ע על רבינו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, שרצה בוקר אחד לקום מוקדם יותר מהרגלו, וביקש מבני ביתו שיקדימו לו את סעודת הלילה, כדי שיוכל לעלות על יצועו מוקדם מהרגיל. מחמת סיבות שונות, סעודת הלילה לא הוקדמה, ואף התאחרה מעבר לשעה הרגילה, ובעקבות האיחור השתבשו כל תוכניותיו. אך החוזה הקדוש לא בא לכלל כעס, ואמר שרצה לקום בבוקר רק כדי לעשות את רצון הבורא, והרי גם מניעת הכעס היא רצון הבורא, הרי כל שורש הכעס בא ממידת הגאווה שעליה נאמר (סוטה ה, א) 'אין אני והוא יכולים לדור', לכן ישם האדם אל לבו להמנע ממידת הכעס שדוחקת את רגלי השכינה ח"ו.

"על כל קרבנך תקריב מלח" (ב, יג)

פירש בעל הפלא יועץ, רבי אליעזר פאפו זצ"ל בדרך רמז, שהמילה מלח היא בהיפוך אותיות מחל, כי הקרבן הגדול ביותר שיכול אדם להקריב לפני הקב"ה הוא להעביר על מידותיו ולמחול לאחרים, אפילו שמצד הדין הצדק עמו. הדבר נרמז בברית המלח שכל מי שמעביר על מידותיו ומחול לאלו הפוגעים ומביישים אותו, קרבנו ותפילותיו מתקבלים לרצון בשמים.

"מלח ברית אלוקיך" (ב, יג)

אמר הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע, ה' יתברך כרת ברית עם המלח, כי כל מהות המלח היא רק לתת טעם באחרים, ולבדו אינו ערב לחיך. זו גם עיקר עבודתנו בעולם הזה, שיתן כל אחד משלו לאחר, ולהיטיב לזולתו ללא טובת הנאה. הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע אמר, שלמלח יש מעלה מיוחדת שלא קיימת בשאר המאכלים - לעולם אינו מתקלקל או מסריח בגלל חום או קור.

נראה שהסיבה לכך היא משום שכל יצור שברא הקב"ה, פועל רק לטובתו. לא כן המלח, שבעצמו אינו ראוי לכלום, וכל מגמתו היא רק לתקן מאכלים אחרים, וכן להועיל להם שלא יסריחו וירקיבו. על זאת אמר לו הקב"ה, "בשביל שאתה עושה רק לטובת אחרים ועוזר להם

ביכולתם להקריב בן בקר לבדם, אלא שהיו טובי עין, וכל אחד רצה לזכות גם את חבריו בדבר מצוה, ולכן שיתפו גם את חבריהם בהקרבה. וצריך כל אדם לקחת מזה מוסר השכל, שאם בדבר מצוה כן, על אחת כמה וכמה בשאר עניני העולם, כדכתיב (משלי כב, ט) 'טוב עין הוא יבורך'.

"אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח לה" (ב, ב)

פירש רש"י "הקומץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח".

היה מלך שהיו לו הוצאות כספיות גדולות מאד לצורך מלחמותיו ולצרכי הגנה על ארצו. כדי למלא את אוצרות המלך התנדבו בני המדינה להביא לו מתנות רבות, והמלך שמח לקבל את המתנות והודה להם.

יום אחד הגיע עני שהלך ברגל מרחק רב מאד מביתו עד שהגיע לארמון המלך ובעמדו לפני המלך אמר בבכי רב, אילו היית אדוני המלך צריך אנשים שימסרו נפשם עבורך, הייתי עושה זאת ברצון רב ובאהבה. אולם רצונך אדוני המלך הוא בכסף שהעם יתן. הנה, לי יש רק פרוטה אחת ויחידה, ואותה אני נותן למלך בשמחה רבה. הלכתי במשך ימים רבים מרחק רב כדי להביאה למלך.

המלך שמח מאד בפרוטה זו שהוכיחה את אהבתו והקרבתו של אותו עני ואמר, אם אצרך פרוטה זו ליתר האוצרות, הרי היא תאבד שם ולא יהיה ניכר מקומה כלל. לכן, אשים אותה בנפרד ואכתוב לידה את שמו של העני ואת כל הפרטים של מעשהו הטוב, למען יהיה הדבר לעדות ולזכרון עולם. המתנות והאוצרות שנתנו לי האנשים האחרים יכלו במשך הזמן, ולעומת זאת מתנתו של העני תשאר לעד.

הנמשל הוא על הפסוק, "אזכרתה לה", שנאמרו במנחת עני וכפי שפירש רש"י שם שהיא נשארת לזכרון לפני ה'. כל האנשים מביאים קרבנות והם נעשים לנחת רוח לפני ה'. העני עצמו מוכן להקריב למען ה' את נפשו וכפי שנאמר "נפש כי תקריב". אולם הקב"ה אינו מעוניין בנפש האדם אלא בדורון. העני יכול להביא כדורון רק קומץ מנחה, וד' מקבלו בשמחה, ואומר שחביב עליו קומץ זה מאד ועליו נאמר "אזכרתה לה", הוא יהיה לזכרון עולם לפני ה'. העני מתברך בזכותו של זכרון זה והקב"ה אוהבו.

"כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה

לה" (ב, יא)

הגה"צ רבי יהודה צדקה זצ"ל הזהיר מאוד את תלמידיו שיתרחקו ממידת הכעס, והיה נוהג לומר שהאדם הכועס עושה את נפשו טריפה, כמו שכתוב (איוב יח, ד) 'טורף נפשו באפו'.

תלמידיו העידו שמעולם לא ראו אותו בא לכלל כעס, מלבד מקרים שנגעו לכבוד

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

נאלץ לחרוג ממנהגו ולפנוות לחנווני בשוק מחנה יהודה בבקשת הלואה, בידעו כי בערב עתיד הוא לקבל את משכרתו.

התחייב לחנווני שעוד באותו יום יחזיר את חובו, והלה נענה לבקשתו בשמחה ובנפש חפצה.

אותו היום יום מושלג היה, ככל שנקפו השעות השלג נערם במהירות. לעת ערב כשהגיעה המשכורת המיוחלת לרבי אריה, נערם שלג כבד ברחובות ירושלים, רבי אריה התלבט, חפץ היה להשיב את ההלוואה, מאחר והמרחק לביתו של אותו חנווני והדרך היתה חלקלקה מחמת רב השלג והיתה בחזקת סכנה, האם עליו לעמוד בדבורו ולעשות את המאמץ הגדול, או שמא ישיב את הכסף למחרת.

לבסוף החליט שעליו לעמוד בדיבורו, על אף מזג האוויר הקשה. כתת רבי אריה את רגליו עד לשכונה המרוחקת, בה התגורר החנווני, שעה ארוכה נאבק בעקשנות ברוחות המצלפות, ובשלג הכבד שהצר את צעדיו.

בהגיעו אל הבית, שמע מבעד לדלת את בני ביתו של החנווני מתלוננים ואומרים, כיצד העזת להלוות סכום כה גבוה, מי ערב לנו כי אכן יחזירנו, ואם לא ישיב, מה נעשה? קולו של החנווני נשמע מתגונן, סומך אני על רבי אריה, אם אמר שיחזיר את הכסף היום, אין ספק שיעמוד בדבורו, עוד היום הוא ישיב את ההלוואה.

בעוד הקולות הרמים נשמעים למרחק, נקש רבי אריה בדלת. פתח לו בעל הבית, ובראותו אותו אמר זועף, רבי אריה, במזג אוויר קודר כזה, היה עליך בשביל הלוואה לכתת את רגליך? וכי לא יכולנו להמתין עם הכסף עד למחר...

(צדיק יסוד עולם)

"והשיב את הגזילה אשר גזל" (ה, כג)

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על זוג בעלי תשובה שבאו לפני הרב ובפיהם סיפור מצער: הבעל עסק כל ימיו בחלוקת סחורה לחנויות ונכשל תמיד בגזל. נהג היה האיש להפחית מכל חבילה מעט מן הסחורה שהוזמנה ואת מה שהפחית נטל לעצמו.

כעת, מששבו בני הזוג בתשובה שלימה, הם מבקשים לדעת מה לעשות לגבי מעשי הגזל שנמשך שנים רבות.

אין כל ברירה פסק הרב נחרצות עליו להשיב את הגזילה!

אבל כבוד הרב מלמל האיש במבוכה שווי הסכום הגזול שבידי הצטרף במשך הזמן למאות אלפי שקלים, איך אוכל להשיב זאת?

מה אוכל לעשות. השיב הרב בשאלה, את הכסף יש להחזיר לבעליו! אם כך אזרה האישה אומץ יש לי רעיון! נמכור את הדירה שברשותינו ובכסף שנקבל תמורתה נוכל להשיב את הגזילה שבידינו!

אמרו ועשו! מכרו בני הזוג את הדירה ופנו לכל אותם סוחרים איתם עסק הבעל במשך שנות עבודתו והשיבו להם את כספם!

להתקיים ולהשתמר, הנך מבורך בברית עולם להיות על כל הקרבנות".

"אם הכהן המשיח יחטא" (ד, ג)

פעם אחת אירע לרבינו (הרה"ק ר' משה צבי מסאווראן ז"ל) חילול שבת בשוגג, שבעת התעטפו בטלית כיבה את הנר ברוח העיטוף, בעת התפילה עלה הדבר במחשבתו ולא נתן לו מנוח, ולא היה יכול להמשיך בתפילתו מרוב מרירות נפשו כי עגמה עליו.

חיך בדעתו עד אשר עלתה לו, באמרו כי לו יהיה שהיה הדבר במזיד היה מגיע לו גיהנום על כך, והלא גם בגיהנום משבחים הרשעים לקב"ה כמאמר חז"ל (שמו"ר ז, ג) כשם שקילוסו של הקב"ה עולה מגן עדן מפי הצדיקים, כך עולה מגיהנום מפי הרשעים... שמצננים את הגיהנום בדמעותיהם... והם אומרים 'יפה אמרת יפה דנת יפה חייבת', א"כ אצייר לעצמי שאני עתה בגיהנום ומשבח להקב"ה, קם ונתעודד והתפלל בשמחה רבה. (ליקוטי שושנים)

"מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" (ה, יז)

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, הגיע לבקר חולה אנוש והחולה בכה בפניו רבות על מצבו הקשה. הרבי דיבר על לבו ונחמו, שה' יתברך כל יכול, והוא ישלח לו רפואה שלמה.

החולה שידע את מצבו, המסוכן והנואש, מיאן לקבל את דברי החיזוק של הרבי, והם לא התישבו על לבו.

לבו של רבי משה לייב, היה מלא וגדוש באהבת ישראל אמתית, ובראותו את החולה הכואב ונוטה למות, מגדל הצער והפחד, עמד ונשבע לחולה, שבוודאי ירפא בקרוב.

נתמלא החולה שמחה, לשמע השבועה המפורשת היוצאת מפי הרבי, ונעשה כברייה חדשה, כשהוא בטוח ברבי שהמתיק דינו והעביר את רוע הגזרה...

ויהי לאחר ימים מועטים, הלך האיש לבית עולמו, ותרעש העיר, כיצד יתכן, האמנם נשבע רבי משה לייב לשקר. אמר הרבי, ראיתי שאין לו סיכוי להחלים ממחלתו, אולם בשלחן ערוך (או"ח סי' שכט ס"ד) נפסק שמותר לחלל שבת אפילו עבור חיי שעה. אחרי שנוכחתי לדעת, שלא הצלחתי לשמח את נפשו של החולה השבור בדברים, אלא על ידי שבועה, הרי מותר להישבע משום פיקוח נפש, כדי להחיותו חיי שעה.

המשיך רבי משה לייב ואמר, "א כפרה, רבי משה לייב'ס עולם הבא, העיקר להחיות יהודי".

"או את הפקדון אשר הופקד איתו" (ה, כג)

מצב כספי דחוק, היה אצל רבי אריה לוי זצ"ל מירושלים דבר שבשגרה, לא פעם ולא פעמים לא היה ברשותו מומן כדי מחייתו, למרות זאת נמנע באפן עקבי מללוות כספים, שהרי ידוע הפסוק (משלי כב, ז) 'ועבד לזה לאיש מלוה', ובכלל, לא רצה להזדקק לחסדי בני אדם.

יום אחד כשהגיעו מים עד נפש, והיה עליו להחזיר סכום כסף בדחיפות,